

KARSIBORSKA KĘPA

realizacja projektu LIFE w 2008 roku

prezentację opracował Paweł Jabłoński

I. OGÓLNY OPIS LOKALIZACJI

Położenie administracyjne: woj. Zachodniopomorskie, powiat Świnoujście, obręb 15 Karsibór.

Położenie w systemie Natura 2000: PLB320002 Delta Świny, PLH320019 Wolin i Uznam.

Areał: ok. 300 ha.

Walory przyrodnicze:

- (annex I BD) wodniczka, derkacz, biegus zmienny schinzii, batalion, żuraw, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bielik, kania ruda;
- (annex I HD) solniska nadmorskie (Glauco-Puccinietalia maritimae) tu m.in: sit Gerarda, babka nadmorska, jarnik solankowy, świbka morska;

Sposób użytkowania rolnego gruntów: pastwiska, plantacje trzciny.

II. PODSTAWOWE ZADANIA PROJEKTU LIFE W LOKALIZACJI

A1, A7: Opracowanie i weryfikacja planu zarządzania, wdrożenie planu oraz innych metod utrzymania siedlisk;

A8: Opracowanie i wdrożenie koncepcji wykorzystania biomasy uzyskiwanej w zabiegach agrotechnicznych;

C2, C3, D1: Oczyszczenie i usprawnienie istniejącej sieci hydrologicznej (melioracyjnej: wały, rowy, stacja pomp) oraz budowa ujęć wody rzecznej pozwalające na sprawne zarządzanie poziomami wody na siedlisku;

C6, C7, C8, D2: Przygotowanie siedliska (wykoszenie starej biomasy) oraz sprzętu i infrastruktury, a następnie wprowadzenie wypasu z ewentualnym dodatkowym koszeniem i usuwaniem biomasy.

C9, E1, E3, E4: Budowa, remonty i zarządzanie infrastrukturą turystyczno-informacyjną oraz promowanie podejmowanych działań i edukowanie z zakresu ochrony przyrody;

F: Monitoring przyrodniczy i techniczny (podjętych działań).

III. ZADANIA ZREALIZOWANE W OKRESIE X.2007 – IX.2008

A1: Plany zarządzani: wybrano podwykonawców operatów w zakresie „botanika”, „hydrologia”, „aspekty społeczne”. Pracę podjęli specjaliści od botaniki i hydrologii. Ukończono operat „botaniczny”.

A8: Zagospodarowanie biomasy: rozesłane zostały zaproszenia do złożenia ofert na opracowanie koncepcji zagospodarowania biomasy z koszeń letnich. Oczekujemy na oferty.

C2, C3, D1: Zarządzanie wodą: wyremontowano stację pomp z wymianą agregatu i podzespołów, oczyszczono dalsze 3100 m rowów. Stacją pomp operuje ZMiUW w porozumieniu z OTOP.

C6, C7, C8: Wypas: przygotowano 19 ha siedliska przez koszenie letnie oraz około 40 ha przez uprzednie koszenie zimowe w zastępstwie koszenia letniego 2007, wybudowano 1090 m i wyremontowano 1780 m ogrodzeń wypasowych (z pomocą wolontariuszy), trwają rozmowy na temat sprowadzenia stada kilkunastu koników polskich.

E1, E3: Promocja: postawiono tablice informacyjne i wydrukowano foldery dla lokalizacji, napisane zostały dwa artykuły do publikacji specjalistycznych, odbyły się dwie wycieczki szkolne i „Dni Ptaków”.

F: Monitoring: przyrodniczy i techniczny przebiegał we wszystkich kategoriach bez poważnych problemów.

IV. LOS BIOMASY UZYSKANEJ W EFEKCIE KOSZENIA SIEDLISK

Ze względu na to, że nie ma do tej pory możliwości łatwego i opłacalnego zagospodarowania lub wywiezienia biomasy, uzyskiwanej z koszenia letniego, która nie ma wartości paszowych, jest ona pozostawiana na siedlisku (po rozdrobieniu kosiarkami mulczującymi).

Właściciele gruntów nie mogą składować jej na swoich działkach, gdyż wówczas zmniejszali by areał do płatności obszarowej, a w perspektywie także blokowali sobie możliwość udziału w pakiecie PRŚ „gospodarstwo ekologiczne”. Aspekt związany z gospodarstwem ekologicznym już dotyczy OTOP, jako beneficjenta tego pakietu.

V. MAPA ZABIEGÓW OCHRONNYCH I AGROTECHNICZNYCH

VI. REZULTATY ZABIEGÓW OCHRONNYCH

Ze względu na fakt, że na razie nie wykonano analiz danych entomologicznych i siedliskowych nie można mówić o wpływie podejmowanych zabiegów agrotechnicznych na bazę pokarmową i strukturę roślinną siedliska wodniczki.

Ponieważ opisywany w niniejszej prezentacji sezon był pierwszym od wielu lat, w którym przywrócono letnie koszenie na terenach łągowych wodniczki (oczywiście po zakończeniu łągów) dlatego o wpływie tego koszenia na populację wodniczki będzie można mówić dopiero od przyszłego roku.

VII. MAPA WYSTĘPOWANIA SAMCÓW WODNICZKI W SEZONIE '08

Obiekty powierzchniowe

- Użytki zielone
- Obszary wysp
- Pole transektowe

Obiekty punktowe

- Pułapki entomologiczne
- Pomiary siedliskowe 5x5
- Stanowiska wodniczki w maju
- Stanowiska wodniczki wg P.Hughes'a
- Stanowiska wodniczki w czerwcu
- Stacja pomp

Obiekty liniowe

- Drogi
- Rowy
- Transekt 1
- Transekt 2

Dane dostarczyli:
Anna Frankowska, Dariusz Gonczarow, Peter Hughes,
Paweł Jabłoński, Beata Kojtek, Dorota Kotowska,
Katarzyna Kotowska, Florian Kowalczyk, Karolina
Kuśmierzak, Szymon Lopacki, Dominik Mendyk,
Paweł Mierzwa, Paweł Sieracki, Agnieszka Stańczak,
Maciej Szajda, Katarzyna Udrycka, Adrian Uszkiewicz,
Marcin Zaremba.

VIII. ZMIANY LICZEBNOŚCI WODNICZKI W LATACH 2004-2008

sezon	rezultaty liczeń
2004	19 / 21
2005	15 / 12
2006	17 / 21
2007	15 / 11
2008	10 / 7

IX. AKTUALNY STAN PRAC PRZY TWORZENIU PLANÓW ZARZĄDZANIA

Wybrani zostali już wszyscy podwykonawcy poszczególnych operatów tematycznych (botanika, hydrologia, sprawy społeczne);

Do pracy przystąpili wszyscy podwykonawcy operatów poza wykonawcą operatu „społecznego”, który oczekuje na załatwienie niezbędnych formalności;

Zebrane zostały dane terenowe o występowaniu najważniejszych gatunków ptaków lęgowych;

Ukończony został operat „botaniczny”;

Zgromadzone są podkładowe dane kartograficzne i GIS (mapy wektorowe VMap L2, raster 1:10000, ortofotomapy).

X. WSTĘPNE REKOMENDACJE DLA ZAPISÓW PLANÓW ZARZĄDZANIA

Ze względu na to, że dotychczas nie odbyło się żadne spotkanie ani konsultacje ze Stronami Zainteresowanymi to do nowych planów zarządzania nie zarekomendowano żadnych sposobów działań.

Ponieważ najwięksi właściciele gruntów planują od przyszłego roku skorzystać z pakietów przyrodniczych PRŚ, dlatego przynajmniej dla ich terenów jednymi z głównych rekomendacji będą zapisy zbliżone do wymogów danych pakietów (zwłaszcza na ornitologicznych działkach rolnych „wodniczkowych”).

XI. PERSPEKTYWY PROGRAMÓW ROLNO-ŚRODOWISKOWYCH

OTOP planuje objąć od 2009 r. tzw. „ptasim” pakietem PRŚ w kontekście ochrony wodniczki ok. 20 ha, na których obecnie występuje wodniczka. Poza tym ok. 60 ha słonaw objętych ma być pakietem „siedliskowym”, jednak dopiero od 2010 r. ponieważ wymaga to wykonania stosownej ekspertyzy (w tym roku nie udało się jej wykonać). Całe gospodarstwo OTOP jest od kilku lat objęte pakietem „gospodarstwo ekologiczne”.

Poza OTOP na Karsiborskiej Kępie gospodaruje dwóch większych właścicieli, na których gruntach łągi odbywa wodniczka. Podobnie jak OTOP planują oni przystąpić od 2009 r. do pakietu „ptasiego” z kluczową rolą wodniczki. Każdy z nich po około 20 ha. Właściciele ci rozważają także przystąpienie do pakietu „gospodarstwo ekologiczne”.

XII. GŁÓWNE SUKCESY I TRUDNOŚCI

Do sukcesów, w pewnym sensie, można zaliczyć fakt że populacja wodniczki jeszcze występuje na Karsiborskiej Kępie, jednak pamiętając że ma nadal tendencję spadkową.

Do sukcesów zaliczyć też należy wykonanie remontu stacji pomp z wymianą agregatu. Daje to możliwość odpompowania nadmiaru wody w okresie prowadzenia prac agrotechnicznych (nie było takiej możliwości w bardzo mokrym sezonie 2007).

Bez poważnych problemów przebiegał monitoring we wszystkich aspektach (przyrodniczy i techniczny). W końcu lokalizacja wyposażona została w odpowiednie tablice informacyjne.

Dużym problemem jest biomasa, którą zostawia się obecnie na siedlisku, po skoszeniu kosiarką rozdrabniającą.

Poważne trudności występują przy tworzeniu planów zarządzania, szczególnie dotyczy to opóźnienia w wyborze podwykonawców poszczególnych operatów lub brak podjęcia przez nich pracy z powodów formalnych („aspekty społeczne”).

XIII. WSTĘPNY PLAN DZIAŁAŃ NA SEZON 2009

Kontynuacja wszystkich cyklicznych działań (koszenie trzciny, zarządzanie wodą, monitoring).

Kontynuacja zadań i procedur rozpoczętych w 2008 (czyszczenie rowów, remont drogi i wałów, budowa ogrodzeń i infrastruktury wypasowej).

Nowe działania: budowa ujęć wód rzecznych, rozpoczęcie wypasu na siedlisku wodniczki.

Kontynuacja prac przy planie zarządzania.

Współpraca z właścicielami gruntów planującym realizować PRŚ w kontekście ochrony wodniczki.

Wdrażanie koncepcji zagospodarowania biomasy.